

עם החוברת

חוברת זו, החותמת את שנת הופעתו השתיס-עשרה של "קשת", מוקדשת כולה לתחום אשר בשנים האחרונות הוא הופך להיות יותר ויותר מחוז חפץ וענין והתרפקות לרבים: תולדותיה והוויותיה של ארץ-ישראל בדורות האחרונים, ובייחוד מאז ראשית התעוררותה לחיים חדשים. לא היסטוריה שצריך לחשפה ממעבה האדמה אלא היסטוריה שעודה ניצבת כנגדנו על אם הדרך, ניבטת מקרן רחוב, מנטפת מפיו של סב או דוד זקן, או שמורה עמם בפנקסיהם. אם תרצו—"זכרונות ארץ-ישראל", כשמה של אותה פינה חביבה בשידורי-ישראל, שלצורך ענייננו כאן גדרנו לה גדר של מאה שנים (1830—1930), מימי אבראהים הפחה המצרי ועד ימי סיר ג'ון צ'נסלור, הנציב האנגלי (אף כי זעיר-פה זעיר-שם אולי פרץ אחד המשתתפים את הגדר והרחיב גבול קימעה).

מעשים בעלי חשיבות שנעשו בתקופה האמורה, בין לדורם בין לדורות, מרופזים היו בעיקרם **בירושלים**, והכוונה להתפתחות במישור השלטוני, המוסדי, החברתי, התרבותי ואף הדימוגרפי. לא ייפלא אפוא שירושלים העיר תופסת בחוברת זו מקום מרכזי, המשתקף לא רק בפרקי מחקר וזכרונות הקשורים בה במישרים (כגון אלה של יהושע **בן-אריה**, אברהם **ברטורא**, יעקב **יהושע** והבישוף שאהה **עג'מיאן**) אלא גם בעיונים כלליים יותר (כגון אלה של משה **מעוז**, ישראל **קולת** ומרדכי **אליאב**).

יזמת הכנתה של חוברת זו של "קשת" ודאי היא מסימני הימים האלה, השבים ומעניקים לבעלי **תעודת זהות ישראלית** **לית** כעין **תודעת זהות ארצישראלית**. אפשר יהיה בהופעתה גם כדי להצביע, ולו במשהו, על רציפותו של תהליך זה.